

ство. Да, тия българи сж играли най-важна роля, както въ епохата на нашето възрождане, тъй и по-после, следъ нашето освобождение, и то само не въ областта на народната просвѣта, но и въ борбитѣ за нашето църковно и политическо освобождение, па и въ изграждането основитѣ на сегашна България. Чрезъ тѣхната дейность, чрезъ дейността на тѣхнитѣ ученици и чрезъ тѣхнитѣ другари, добили образованието си въ други страни, па и въ самата България, но се издигнали съ своитѣ голѣми способности, своя трудъ и самообразование, каквито сж П. Р. Славейковъ, Иоакимъ Груевъ и др.—се дълбоко подчертава важната роля на нашето училище за нашето възрождане, за нашето църковно и политическо освобождение, па и за нашата книжнина" (Л. Ив. Доросиевъ. Нашето училище и народното ни възрождане—въ „Бълг. историческа библиотека“, т. I, год. II (1929 г.), стр. 90—91).

VI. Държавни руски стипендии за българи.

Презъ май. 1863 г. Ботю Петковъ запитва съ писмо Найдень Герова (Архива I, стр. 32), на чие иждивение мисли да се приеме синъ му Христо на учение въ Русия: „на частно ли, или на казѳнно, или на славянофилско“, като прибавя че Финговъ му разказалъ, какви благотворителни Общества се намиратъ въ Русия. Башата на сегнешния славенъ революционеръ и голѣмъ поетъ е далъ тукъ една правилна разпредѣлка на „иждивенията“, съ които сж се учили наши българи въ Русия, като изключимъ, разбира се, малцината ония, които сж следвали съ свои срѣдства. Тия иждивения сж били, наистина, или отъ частни благотворители (графъ А. С. Уваровъ, графъ Д. А. Толстой, Василчиковъ, В. А. Кокоревъ, Мамонтовъ и мн. др.), или отъ славянскитѣ Комитети, или пъкъ отъ държавата. Както вече видѣхме, първитѣ руски държавни стипендии за българи сж ония четири стипендии за ученици въ Одеската семинария, които въ 1840 г., по молба на одескитѣ българи, изходатайствувалъ отъ правителството гоговашниятъ новоросійски и бесарабски ген.-губерн., графъ Воронцовъ. До това време може и да е имало, и завѣрно е имало, българи въ руски учебни заведения, които сж се учили съ руско иждивение, но това сж били, безъ съмнение, помощи и благодѣния отъ частни благотворители. За държавни стипендии, каквито ужъ билъ изходатайствувалъ Зографскиятъ монахъ отъ Анатолий, нѣмаме основание да говоримъ,—иначе покойниятъ А. Шоповъ би ни далъ за това сведение въ своята